

fordre af de fremmede Disciple. Med Hensyn til denne Betragtning skal jeg anføre en Paragraph af Ministeriets Bekendtgjørelse af 13de Mai 1850 om Ophævelsen af Examen artium nemlig dens 14de Paragraph, hvori det hedder: (Jeg vil bede Dem vel lægge Mærke til Ordene): Det vil blive Skolernes Rectorer og Lærere indskærpet, og ved Medvirkning af Underviisnings-Inspecteuren ved de lærde Skoler paa-seet, at de til Examen ved Skolerne anmeldte Privatister blive prøvede alene med Hensyn til den i Almindelighed udfrævede Kundskab og Modenhed, uden at den enkelte Skoles eller Lærers Behandlingsmaade af Gjenstanden forudsættes eller tages til Maalestof. Jeg troer, at det vil være Enhver klart af denne Bestemmelse, som Ministeriet har troet at burde optage, uden at det er muligt at erholde nogen egentlig juridisk Garanti for Opsykkelsen deraf, at ogsaa Ministeriet har antaget, at det let vilde kunne skee ved en Skole, at en Lærers individuelle Behandlingsmaade af Stoffet kunde komme til at faae en vel stor Indflydelse under Examinationerne navnlig paa den Fremmede. Da nu de bornholmske Disciple skulle udgaae fra en Skole, der staaer under Ministeriets Control ligesom alle andre Skoler, saa har jeg her troet, at der paa Grund af ovenanførte Banffeligheder var saa meget mindre Grund til af dem at fordre en Prøve ved den nye Skole. Jeg har, som sagt, villigt indrømmet, at det Hele er et Experiment; endnu vil jeg for mit personlige Bedkommende tilføie, at dersom dette Gædringsforslag under Nr. 12 ikke i det Væsentlige bliver antaget, saa agter jeg i Et og Alt at vende tilbage til det oprindelige Lovforslag, saaledes som det er fremlagt af den forrige Underviisningsminister. Med Hensyn til Udvalgets Majoritets Forslag under Nr. 9 til § 7 finder jeg mig endnu besvøiet til at gjøre et Par Bemærkninger. Dette Forslag indeholder, som jeg troer, en meget billig og beskednen Fordring, og jeg haaber, at saafremt Forsamlingen vil gaae ind paa Udvalgets øvrige Indstillinger, saa vil den ikke nægte Majoriteten det ubetydelige Ønske, den her er fremkommen med. Efter Udvalgets Mindretal fordres der i § 7 5 Adjuncter, og det hedder

fremdeles, at den øvrige Underviisning besørages ved Lærelærere. Udvalgets Majoritet forlanger blot, at der istedetfor Læreunderviisningen, hvis denne ikke paa behørig Maade kan besørages, skal kunne ansættes en 6te Adjunct. Majoriteten begjærer slet ikke, at der skal ansættes en 6te Adjunct, men den begjærer blot, at der maa kunne ansættes en 6te Lærer. Det er altsaa en ubetydelig Forskjel imellem Minoritetens og Majoritetens Indstillinger. Grunden, hvorfor vi have stillet dette Forslag, er den, at vi ikke have villet berede Administrationen nogen som helst Banffelighed. I Slutningen af § 6 have vi jo opstillet det Maal, som skulde naaes. Jeg har nu for mit personlige Bedkommende næret stor Tvivl om, at dette Maal kunde naaes ved 5 Lærere og nogen Læreunderviisning, og det forekom mig da, at der ikke var Andet for Administrationen at gjøre end enten at søge en Bei til at omgaae Paragraphens klare Ord, eller ogsaa at søge Maallet naaet paa en lidet tilfredsstillende og heldig Maade; jeg har som sagt efter min Erfaring i Skolerne ikke kunnet ansee det for muligt at opnaae dette Maal uden ved Hjælp af de 6 Adjuncter. Jeg haaber, at Forsamlingens Majoritet i en saa speciel Sag, der kan være saa overmaade tvivlsom, vil være tilbøielig til hellere at være lidt for rundelig end lidt for knap, for ikke at berede Administrationen nogen Banffelighed. Jeg vil derhos gjøre opmærksom paa, at naar det hedder, at den øvrige Underviisning kan besørages ved Lærelærere, saa kan jo Administrationen paa den Maade skaffe en saa meget større Underviisning tilveie; men i pecuniær Henseende vil det maaskee saaledes være meget lidet eller maaskee slet Intet, der vindes derved; det kan jo ogsaa let træffe sig, at Administrationen kan have megen Banffelighed ved at finde de behørige Lærelærere og at de af den Grund kunne blive langt kostbarere; hvorledes jeg end vender og dreier Sagen, saa forekommer det mig, at dersom man vil gaae ind paa den hele ringe Tanke i Udvalgets Forslag, saa maa man ogsaa gaae ind paa dette Majoritetens Forslag.

Cultusministeren: Jeg skal indskrænke mig til at henholde mig til de Bemærkninger, som ere fremsatte af den forhenværende Cultus-